

รายงาน

ของ

คณะกรรมการสามัญ

ยกร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

พร้อมด้วย

ร่างข้อบังคับการประชุม

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ....

สำนักกรรมการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(สำเนา)

ที่ สว (สนช)(กมธ) ๐๐๐๙/(ร๑)

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ถนนอุทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง การยกร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างข้อบังคับดังกล่าวข้างต้น พร้อมด้วยรายงานของคณะกรรมการสามัญยกร่าง
ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙
ได้มีมติตั้งกรรมาธิการสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ยกร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
ซึ่งกรรมาธิการสามัญคณะนี้ ประกอบด้วย

๑. พลเอก จรัส กุลละวณิชย์
๒. นางเตือนใจ ดีเทศน์
๓. พลเรือเอก บรรณวิทย์ เก่งเรียน
๔. นายประพันธ์ คุณมี
๕. พลเอก ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์
๖. นายเพชร ยุติธรรมดำรง
๗. คุณพรทิพย์ จਾਲะ
๘. นายไพศาล พีชมงคล
๙. นายวรเดช อมรรวิพัฒน์
๑๐. นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์
๑๑. นายวิชญ์ เครื่องงาม
๑๒. นายแวมาฮาดี แวดาโอ๊ะ
๑๓. นายสังคิต พิริยะรังสรรค์
๑๔. นายโสภณ สุภาพงษ์
๑๕. นายอรรคพล สรสุชาติ

บัดนี้ คณะกรรมาธิการสามัญ ได้พิจารณาข้อมติร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสร็จแล้ว จึงกราบเรียนมาเพื่อได้โปรดนำเสนอต่อที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) พลเอก จรัล กุลละวณิชย์

(จรัล กุลละวณิชย์)

ประธานคณะกรรมการสามัญ

ยกร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำเนาถูกต้อง

(นายฉัตรไชย รอดประเสริฐ)

ผู้อำนวยการสำนักกรรมการ ๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญ ๒

โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๖๖ - ๖๗

โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๖๖

ณรุธิดา/สรินนา พิมพ์

สุรัตน์ ทาน

LIRT

รายงาน
ของคณะกรรมการสามัญ
ยกร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ตามที่ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ วันศุกร์ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ได้มีมติตั้งกรรมการสามัญขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่ยกร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยได้กำหนดระยะเวลาการปฏิบัติงานตามภารกิจไว้ ๑๕ วัน นับแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมอบหมาย

บัดนี้ คณะกรรมการสามัญได้ดำเนินการแล้วปรากฏผลดังนี้

๑. ที่ประชุมคณะกรรมการสามัญ ได้มีมติเลือกตั้ง

๑.๑ พลเอก จรัส กุลละวณิชย์	ประธานคณะกรรมการสามัญ
๑.๒ พลเอก ปานเทพ ภูวนารถนุรักษ์	รองประธานคณะกรรมการสามัญ คนที่หนึ่ง
๑.๓ นายสังศิต พิริยะรังสรรค์	รองประธานคณะกรรมการสามัญ คนที่สอง
๑.๔ นายประพันธ์ คุณมี	โฆษกคณะกรรมการสามัญ
๑.๕ นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์	เลขานุการคณะกรรมการสามัญ

นอกจากนี้ที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะทำงานขึ้นมาคณะหนึ่งเพื่อพิจารณายกร่างข้อบังคับการประชุมฯ จำนวน ๓ คน ดังนี้

๑. นายวัลลภ ตั้งคณานุรักษ์	ประธานคณะทำงาน
๒. นายประพันธ์ คุณมี	คณะทำงาน
๓. นายอรรคพล สรสุชาติ	คณะทำงาน

๒. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

๒.๑ คณะกรรมการได้ดำเนินการยกร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติโดยที่ประชุมได้มีมติให้นำข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ และ ข้อบังคับการประชุมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๔ เป็นแนวทางในการพิจารณา โดยให้ใช้ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นหลักในการพิจารณา

๒.๒ คณะกรรมการได้เปิดรับฟังการแสดงความคิดเห็นจากสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และประชาชนโดยทั่วไปทาง www.senate.go.th แล้วนำมาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการด้วย

LIART

(๒)

๓. ผลการพิจารณา

คณะกรรมการได้ดำเนินการยกร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เสร็จแล้ว และนำเสนอมาพร้อมกับรายงานนี้ด้วยแล้ว

(นายวัลลภ ตังคณานุรักษ์)

เลขานุการคณะกรรมการสามัญ
ยกร่างข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่าง
ข้อบังคับ
การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พ.ศ. ....

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงตราข้อบังคับการประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ. ....”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติมีมติให้ประกาศใช้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า

“ประธานสภา” หมายความว่า ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“รองประธานสภา” หมายความว่า รองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“ร่างพระราชบัญญัติ” หมายความว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติ

ประกอบรัฐธรรมนูญด้วยแล้วแต่กรณี

“สภา” หมายความว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“ประธาน” หมายความว่า ประธานของที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“กรรมาธิการ” หมายความว่า กรรมาธิการสามัญหรือกรรมาธิการวิสามัญ

“บริเวณสภา” หมายความว่า อาณาบริเวณอันเป็นขอบเขตของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และให้หมายความรวมถึงอาคารที่ทำการต่าง ๆ และอาคารที่ทำการสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

“เลขานุการ” หมายความว่า เลขานุการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“การประชุม” หมายความว่า การประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

“องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ” หมายความว่า องค์กรตามมาตรา ๒๖ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) และ (๑๑) และคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙

ข้อ ๔ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติรักษาการตามข้อบังคับนี้ และมีอำนาจวางระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามข้อบังคับนี้

LIART

หมวด ๑

การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา

ข้อ ๕ ในการเลือกประธานสภาและรองประธานสภาครั้งแรก ให้เลขาธิการเชิญสมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภาเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมสภาดำเนินการเลือกตั้งประธานสภาและรองประธานสภา และเพื่อให้ที่ประชุมสภาดำเนินการในเรื่องอื่นที่จำเป็นจะต้องประชุมปรึกษาในการประชุมครั้งนั้นด้วย

ในการดำเนินการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานสภาหรือรองประธานสภา ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดในลำดับถัดไปซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม

ข้อ ๖ ในการเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ก่อนที่จะดำเนินการเลือกตั้งประธานสภานั้น ให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อตามวรรคหนึ่ง กล่าวแสดงวิสัยทัศน์ในการที่จะดำรงตำแหน่งเป็นประธานสภาต่อที่ประชุมสภา

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้นั้นได้รับเลือก

ถ้ามีการเสนอชื่อสองชื่อหรือมากกว่าสองชื่อ ให้มีการลงคะแนนเลือกโดยการเขียนชื่อผู้ซึ่งตนประสงค์จะเลือกลงบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ แล้วให้เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรมาลงคะแนนเป็นรายคน โดยนำซองใส่ลงในภาชนะที่จัดไว้เพื่อการนั้น ในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน

กรณีมีการเสนอชื่อสองชื่อ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้าได้คะแนนสูงสุดเท่ากัน ให้เลือกใหม่อีกครั้งหนึ่ง แต่ถ้าคะแนนเท่ากันอีก ให้ใช้วิธีจับสลาก

กรณีมีการเสนอชื่อมากกว่าสองชื่อ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดและมีคะแนนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุมเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้ได้คะแนนสูงสุดมีคะแนนไม่ถึงกึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคน และผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สองหนึ่งคนให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับดังกล่าวมาให้สมาชิกลงคะแนน หรือ

(๒) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกเกินกว่าหนึ่งคนให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดดังกล่าวมาให้สมาชิกลงคะแนน หรือ

(๓) ถ้ามีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกหนึ่งคนและมีผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับที่สองเกินกว่าหนึ่งคนให้นำชื่อผู้ได้คะแนนสูงสุดลำดับแรกและลำดับที่สองทุกคนมาให้สมาชิกลงคะแนน

ทั้งนี้ ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือก แต่ถ้าคะแนนเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก ให้ประธานประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุมสภา

ข้อ ๗ ในการเลือกรองประธานสภา ให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่สภามีมติให้มีรองประธานสภามากกว่าหนึ่งคน ให้เลือกรองประธานสภาคนที่หนึ่ง ก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานสภาคนต่อไปตามลำดับ

ข้อ ๘ ในการเลือกประธานสภาหรือรองประธานสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้นำความในข้อ ๖ และข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ เมื่อได้เลือกประธานสภาและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการแจ้งไปยังประธาน คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติเพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูล

เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการส่ง สำเนาประกาศพระบรมราชโองการไปยังคณะรัฐมนตรีและองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเพื่อทราบด้วย

หมวด ๒

อำนาจและหน้าที่ของประธานสภา รองประธานสภาและเลขาธิการ

ข้อ ๑๐ ประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมและดำเนินกิจการของสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
- (๒) เป็นประธานของที่ประชุมสภา
- (๓) รักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุมสภาตลอดถึงบริเวณสภา
- (๔) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก
- (๕) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตาม (๖)
- (๖) อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่มิกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๑ รองประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็นอำนาจและ หน้าที่ของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

ในกรณีที่ไม่มีประธานสภาหรือประธานสภาไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มี รองประธานสภาสองคน ให้รองประธานสภาคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา ถ้าทั้งประธานสภาและรองประธานสภาคนหนึ่งไม่มีหรือไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาคนที่สองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา

LIART

ข้อ ๑๒ เลขธิการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) นัดประชุมสภา และนัดประชุมคณะกรรมการธิการครั้งแรก
- (๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมสภาและที่ประชุมคณะกรรมการธิการเข้าปฏิบัติ

หน้าที่

- (๓) ช่วยประธานในการควบคุมการนับคะแนนเสียง
- (๔) ควบคุมการทำรายงานการประชุมทั้งปวง
- (๕) ยืนยันมติของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (๖) รักษาสรุปรวเอกสารและข้อมูลของสภา
- (๗) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภาวางไว้
- (๘) กำกับดูแลการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับอย่างมีประสิทธิภาพ
- (๙) ปฏิบัติการตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
- (๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย

หมวด ๓
การประชุมสภา
ส่วนที่ ๑
วิธีการประชุม

ข้อ ๑๓ การประชุมสภาย่อมเป็นการเปิดเผย แต่ถ้าคณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาร้องขอให้ประชุมลับ ก็ให้ประชุมลับ

ในการประชุมสภาที่เป็นารเปิดเผย ให้นุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนดไว้ และให้ประธานสภาจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและหรือวิทยุโทรทัศน์ และจัดให้มีการถ่ายทอดการประชุมทางเครื่องขยายเสียงและหรือวิทยุโทรทัศน์ วงจรปิดภายในบริเวณสภา หากมีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมทราบ

ในการประชุมลับ ผู้ที่จะอยู่ในที่ประชุมสภาหรือ ณ ที่ใดในระยะเวลาที่จะฟังการประชุมได้ก็แต่เฉพาะสมาชิก รัฐมนตรีและผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานและห้ามใช้เครื่องบันทึกเสียง หรือเครื่องมือสื่อสารใด ๆ ยกเว้นการบันทึกของสภา

LIART

ข้อ ๑๔ การประชุมให้เป็นไปตามกำหนดที่สภามีมติไว้ แต่ประธานสภาจะสั่งงดการประชุมครั้งใดก็ได้เมื่อเห็นว่าไม่มีเรื่องที่สมควรจะบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควร หรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาให้เรียกประชุมเป็นพิเศษ ก็ให้เรียกประชุมได้

ข้อ ๑๕ การนัดประชุมต้องทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อได้แจ้งนัดในที่ประชุมสภาแล้ว จึงให้ทำหนังสือนัดเฉพาะสมาชิกที่ไม่ได้มาประชุม

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ประธานสภาจะนัดเร็วกว่านั้นหรือนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้เมื่อเห็นว่าเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๖ ภายใต้บังคับข้อ ๑๐๑ ให้ส่งระเบียบวาระการประชุมกับเอกสารที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกับหนังสือนัดประชุม แต่ประธานสภาจะให้ส่งเพิ่มเติมอีกในเวลาใดก็ได้ตามที่เห็นว่าจำเป็นหรือสมควร

ข้อ ๑๗ การจัดระเบียบวาระการประชุม ให้จัดลำดับดังต่อไปนี้

- (๑) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๒) รับรองรายงานการประชุม
- (๓) กระทู้ถาม
- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๖) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๗) เรื่องอื่นๆ

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของระเบียบวาระการประชุมก็ได้

ข้อ ๑๘ ให้สมาชิกผู้มาประชุมลงชื่อในสมุดที่จัดไว้ก่อนเข้าประชุมทุกครั้ง และเมื่อมีสัญญาณให้เข้าประชุม ให้สมาชิกเข้านั่งในที่ที่จัดไว้

เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมสภายืนขึ้นจนกว่าประธานจะได้นั่งลง

ข้อ ๑๙ เมื่อพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสิบนาทีแล้ว จำนวนสมาชิกยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้

LIART

ข้อ ๒๐ เมื่อถึงกำหนดเวลาประชุมหรือพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสัปดาห์แล้ว ประธานสภาและรองประธานสภาไม่อาจมาประชุมได้ ให้เลขาธิการแจ้งให้ที่ประชุมสภาทราบ ในกรณีเช่นนี้ให้เลขาธิการขออนุมัติที่ประชุมสภา เพื่อเชิญสมาชิกผู้มียุสสุตซึ่งอยู่ในที่ประชุมสภา เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมสภาดำเนินการเลือกตั้งประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุมครั้งนั้น โดยให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ส่วนการลงคะแนนเลือกตั้งประธานเฉพาะคราว ให้กระทำเป็นการเปิดเผยตามข้อ ๖๓

ข้อ ๒๑ ในการประชุมสภา ให้ที่ประชุมสภาพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระ การประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่ที่ประชุมสภา จะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๒๒ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวด้วยคำต่อที่ประชุมสภา ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ เมื่อประธาน อนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธาน

ข้อ ๒๓ ถ้ารัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุมสภา ให้ประธานพิจารณานุญาต สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้นก็ได้

ข้อ ๒๔ ประธานมีอำนาจปรึกษาที่ประชุมสภาในปัญหาใดๆ หรือสั่งพักการประชุม เลื่อน การประชุม หรือเลิกการประชุมได้ตามที่เห็นสมควร

ถ้าประธานสภาลงจากบัลลังก์โดยมิได้มอบหมายให้รองประธานสภาปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เลิก การประชุม

ข้อ ๒๕ รายงานการประชุมสภาเมื่อคณะกรรมการติดตามมติของสภาและตรวจรายงาน การประชุมตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรองให้ทำสำเนาวางไว้สามฉบับ ณ ที่ซึ่งสำนักงาน เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติได้ประกาศกำหนดไว้ไม่น้อยกว่าสามวัน เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้ รายงานการประชุมสภาทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกที่มาประชุม ที่ลาประชุม และที่ขาด ประชุม

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมสภาดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริง โดยยื่น คำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้สภาวินิจฉัย

ข้อ ๒๖ ในการตรวจรายงานการประชุมสภาครั้งใด ถ้ามีผู้ใดกล่าวด้วยคำหรือข้อความใด ๆ และได้มีการถอนหรือถูกสั่งให้ถอนด้วยคำหรือข้อความนั้นแล้ว ให้คณะกรรมการติดตามมติ ของสภาและตรวจรายงานการประชุมพิจารณาว่าสมควรจะตัดด้วยคำหรือข้อความดังกล่าวออกหรือไม่ ถ้าเห็นสมควรให้ตัดออก ให้บันทึกว่า “มีการถอนคำพูด” หรือ “ถูกสั่งให้ถอนคำพูด” แล้วแต่กรณี ไว้ใน รายงานการประชุมสภาครั้งนั้น ส่วนถ้อยคำหรือข้อความที่ตัดออก ให้บันทึกไว้ในรายงานการประชุม ของคณะกรรมการติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมด้วย

ข้อ ๒๗ รายงานการประชุมสภาครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้เพื่อให้สมาชิกตรวจดูแล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยคณะกรรมการติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมแก้ไขเพิ่มเติมเอง หรือโดยสมาชิกขอให้แก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่สภาพิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้น คณะกรรมการจะต้องแถลงต่อที่ประชุมสภาถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ข้อ ๒๘ เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมสภาครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภาลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

รายงานการประชุมสภาที่ได้รับรองแล้ว แต่ประธานสภายังมิได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานหรือรายงานการประชุมสภาที่ยังมิได้มีกรับรองเพราะเหตุที่อายุของสภาสิ้นสุดลง ให้เลขาธิการบันทึกเหตุอันไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงานการประชุมนั้น

ข้อ ๒๙ สภาอาจมีมติให้จตรายงานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกพฤติการณ์ไว้

ข้อ ๓๐ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้เป็นไปตามมติของสภา

ข้อ ๓๑ สภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ที่มีการกล่าวหรือปรากฏในการประชุมได้

ข้อ ๓๒ ให้เลขาธิการเป็นผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมสภา ทั้งนี้ นอกจากรายงานการประชุมลับที่มีมติของสภาให้เปิดเผยและข้อความที่ห้ามโฆษณาตามข้อ ๓๑

ส่วนที่ ๒ การเสนอญัตติ

ข้อ ๓๓ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภาและต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน ทั้งนี้ เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓๔ ญัตติตามมาตรา ๑๑ วรรคสองของรัฐธรรมนูญและญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอไม่ต้องมีผู้รับรอง

ข้อ ๓๕ ญัตติขอให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดคณะหนึ่งหรือญัตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญเพื่อกระทำการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภา ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

LIRT

ญัตติตามวรรคหนึ่ง กรณีขอให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญ แล้วแต่กรณีนั้น จะต้องระบุกิจการหรือเรื่องให้ชัดเจนและไม่ซ้ำหรือซ้อนกัน และจะต้องไม่ซ้ำหรือซ้อนกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะต่าง ๆ

ข้อ ๓๖ ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอร่างหรือเป็นหนังสือ

(๑) ขอให้ปรึกษาเป็นเรื่องด่วน

(๒) ขอให้เปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม

(๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๒๙ หรือข้อ ๓๑

(๔) ญัตติตามข้อ ๓๗ ข้อ ๖๒ ข้อ ๖๓ ข้อ ๖๔ ข้อ ๗๐ ข้อ ๑๑๑ ข้อ ๑๒๔ ข้อ ๑๕๗

หรือข้อ ๑๕๙

(๕) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๓๗ เมื่อที่ประชุมสภากำลังปรึกษาญัตติโดยผู้ ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นนอกจากญัตติ ดังต่อไปนี้

(๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่มีใช้ร่างพระราชบัญญัติ

(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน หรือเกี่ยวเนื่องกัน

เพื่อพิจารณาพร้อมกัน

(๓) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคลใดส่งเอกสารหรือมา

แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็น

(๔) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ

(๕) ขอให้เลื่อนการปรึกษา

(๖) ขอให้ปิดอภิปราย

(๗) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ญัตติตาม (๓) (๕) (๖) หรือ (๗) เมื่อที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว

ห้ามมิให้เสนอญัตติอื่นในข้อนี้

ข้อ ๓๘ ญัตติตามข้อ ๓๗ (๖) และ (๗) ห้ามมิให้ผู้ใดเสนอในคราวเดียวกับการอภิปรายของตน

ข้อ ๓๙ ญัตติตามข้อ ๓๗ (๗) ห้ามมิให้เสนอ

(๑) ในการพิจารณาญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

(๒) ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

(๓) ในการสรรหา พิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรง

ตำแหน่งตามกฎหมายตามหมวด ๕

ข้อ ๔๐ ในกรณีที่ที่ประชุมสภาลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา ญัตติเดิมเป็นอันตกไป

LIART

ข้อ ๔๑ ผู้ตัดที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อท้ายผู้ตัดที่เสนอ

ข้อ ๔๒ ผู้ตัดที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ให้ผู้รับรองแสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้น พันศีรษะ

ข้อ ๔๓ การแก้ไขเพิ่มเติมผู้ตัดหรือการถอนผู้ตัดที่ประธานสภาสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมและได้ส่งให้สมาชิกแล้ว จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมสภา

ข้อ ๔๔ การถอนคำแปรผู้ตัดจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรผู้ตัด จะกระทำได้เฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรผู้ตัดตามข้อ ๑๑๓

ข้อ ๔๕ การถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอผู้ตัดใด หรือจากการเป็นผู้รับรอง จะกระทำได้เฉพาะก่อนที่ประธานสภาสั่งบรรจุผู้ตัดนั้นเข้าระเบียบวาระการประชุม ในกรณีที่ประธานสภาสั่งบรรจุผู้ตัดนั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้วจะถอนชื่อได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุมสภา

ข้อ ๔๖ ผู้ตัดใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมสภาแล้ว ถ้าผู้เสนอผู้ตัดไม่ชี้แจงในที่ประชุมสภา หรือผู้เสนอผู้ตัดไม่อยู่ในที่ประชุมสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ผู้ตัดนั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะพิจารณาเห็นเป็นอย่างอื่น

คำแปรผู้ตัดใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมสภาแล้ว ถ้าผู้แปรผู้ตัดไม่ชี้แจงในที่ประชุมสภา หรือผู้แปรผู้ตัดไม่อยู่ในที่ประชุมสภาโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย คำแปรผู้ตัดนั้นเป็นอันตกไป

การมอบหมายให้ชี้แจงแทนในกรณีตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองนั้นต้องมอบแก่สมาชิกและทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธาน

ข้อ ๔๗ ผู้ตัดใดตกไปแล้ว ห้ามมิให้นำผู้ตัดซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสามสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ตัดนั้นตกไป เว้นแต่ประธานสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

ส่วนที่ ๓
การอภิปราย

ข้อ ๔๘ ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนคือผู้เสนอญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติมีหลายคนให้ประธานอนุญาตให้ใช้สิทธิอภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว

กรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมาธิการผู้รับมอบหมายจากกรรมาธิการซึ่งได้สงวนความเห็น ผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติ หรือสมาชิกผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมาธิการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้เสนอญัตติด้วย

ข้อ ๔๙ เมื่อผู้อภิปรายก่อนตามข้อ ๔๘ ได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้านย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับ และมีให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

ข้อ ๕๐ ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ ผู้รับรองญัตติหรือผู้รับรองคำแปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ข้อ ๕๑ การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น หรือใช้ภาษาต่างประเทศโดยไม่จำเป็น และห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่าน หรือนำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุมสภา เว้นแต่ประธานจะอนุญาต แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการตัดสิทธิสมาชิกที่จะเขียนคำอภิปรายของตนและอ่านคำอภิปรายนั้นในที่ประชุมสภา

ห้ามมิให้ผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้ายหรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามมิให้กล่าวถึงพระมหากษัตริย์ หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

ข้อ ๕๒ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นยุติการอภิปรายก็ได้ แม้จะมีได้ฝ่าฝืนข้อ ๕๑ ก็ตาม

ข้อ ๕๓ สมาชิกผู้ใดเห็นว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับและประสงค์จะประท้วง ให้ยื่นและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ประธานจะต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธานวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงนั้นหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานดังกล่าวให้ถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น และเมื่อประธานวินิจฉัยว่าการอภิปรายนั้นเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับ ผู้อภิปรายต้องถอนคำพูดตามคำสั่งของประธาน

ข้อ ๕๔ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนเอง หรือเมื่อมีผู้ประท้วง หรือตามคำสั่งของประธานตามข้อ ๕๓

ข้อ ๕๕ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

- (๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย
- (๒) ที่ประชุมสภาลงมติให้ปิดอภิปราย
- (๓) ที่ประชุมสภาลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ข้อ ๕๖ ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว จะขอให้ที่ประชุมสภาวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๕๗ เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดอภิปรายอีก นอกจากในกรณีที่ที่ประชุมสภาจะต้องลงมติในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ จึงให้ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อนอภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่ง เป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่ที่ประชุมสภาจะลงมติ เมื่อการอภิปรายได้สิ้นสุดแล้ว ให้ประธานให้สัญญาณแจ้งสมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ

ข้อ ๕๘ ประธานอาจอนุญาตให้บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมสภาก็ได้

ข้อ ๕๙ ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยี่นขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูดอยู่หยุดพูดและนั่งลงทันที และให้ทุกคนนั่งฟังประธาน

ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการ หรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้อยู่ในที่ประชุมสภายืนฟังด้วยอาการสำรวมตลอดเวลาที่อ่าน

ส่วนที่ ๔ การลงมติ

ข้อ ๖๐ ในกรณีที่จะต้องมิตของสภา ให้ประธานขอให้ที่ประชุมสภาลงมติ

ข้อ ๖๑ การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษา ให้ถือเอาเสียงข้างมาก เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้

เสียงข้างมากนั้น ในกรณีความเห็นของที่ประชุมสภามีสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากกว่า และในกรณีความเห็นของที่ประชุมสภามีเกินสองฝ่าย ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด

ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด การออกเสียงชี้ขาดของประธาน ให้กระทำการเป็นการเปิดเผยโดยจะให้เหตุผลหรือไม่ก็ได้

LIART

ข้อ ๖๒ ภายใต้บังคับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำเป็นการเปิดเผย เว้นแต่เมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ขอให้กระทำเป็นการลับจึงให้ลงคะแนนลับ แต่ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรองมากกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมสภา ก็ให้ลงคะแนนโดยเปิดเผย

ข้อ ๖๓ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานสภากำหนด

(๒) ยกมือขึ้นพันศีรษะพร้อมกับแสดงบัตรลงคะแนน ผู้เห็นด้วยให้แสดงบัตรลงคะแนนสีน้ำเงิน ผู้ไม่เห็นด้วยให้แสดงบัตรลงคะแนนสีแดง ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้แสดงบัตรลงคะแนนสีขาว โดยบัตรลงคะแนนดังกล่าวให้สมาชิกลงลายมือชื่อและหมายเลขประจำตัวสมาชิกกำกับไว้ด้วย

(๓) เรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

(๔) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยนั้นให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้วิธีตาม (๒) (๓) หรือ (๔) ได้ ต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมสภาอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ ๗๐

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (๑) ให้ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนได้จนกว่าประธานจะได้สั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตาม (๒) ให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปรับบัตรลงคะแนนจากสมาชิกมาเพื่อดำเนินการตรวจนับคะแนนต่อไป

ข้อ ๖๔ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานสภากำหนด

(๒) เขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองที่เจ้าหน้าที่จัดให้ ผู้เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายถูก (✓) ผู้ไม่เห็นด้วยให้เขียนเครื่องหมายกากบาท (X) ส่วนผู้ไม่ออกเสียงให้เขียนเครื่องหมายวงกลม (O)

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมสภาเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนลับตาม (๑) ให้ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนได้จนกว่าประธานจะได้สั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน

เมื่อจะมีการออกเสียงลงคะแนนลับตาม (๒) ให้สมาชิกนั่งลงในที่ที่จัดไว้ และให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่แจกกระดาษและซองให้แก่สมาชิกทุกคน และเมื่อสมาชิกเขียนเครื่องหมายบนแผ่นกระดาษใส่ซองแล้ว ให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่ไปรับมาเพื่อส่งให้แก่กรรมการตรวจนับคะแนนดำเนินการต่อไป และในการตรวจนับคะแนน ให้ประธานเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าห้าคนเป็นกรรมการตรวจนับคะแนน

ข้อ ๖๕ ก่อนออกเสียงลงคะแนนลับ ให้ประธานให้สัญญาณแจ้งสมาชิกทราบเพื่อพร้อมที่จะออกเสียงลงคะแนนลับ

ข้อ ๖๖ ลำดับการลงมตินั้นให้ลงมติในญัตติสุดท้ายก่อนแล้วย้อนเป็นลำดับไปหาญัตติต้น แต่มิให้ถือว่าความผิดพลาดในการเรียงลำดับดังกล่าวมานี้เป็นเหตุให้มติที่ได้ลงคะแนนและนับคะแนนเสร็จแล้วเป็นอันเสียไป

ข้อ ๖๗ ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะมีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๖๘ สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมสภาระหว่างการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยตามข้อ ๖๓ (๑) หรือออกเสียงลงคะแนนลับตามข้อ ๖๔ (๑) อาจลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งปิดการออกเสียงลงคะแนน ในกรณีออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยโดยวิธีอื่น อาจลงคะแนนทางฝ่ายที่ยังนับคะแนนเสียงไม่เสร็จได้ หรือในกรณีออกเสียงลงคะแนนลับโดยวิธีอื่น อาจลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งให้นับคะแนนเสียง

ข้อ ๖๙ เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมสภาทันที ในกรณีเรื่องใดรัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงถึงจำนวนที่กำหนดไว้นั้นหรือไม่

ข้อ ๗๐ ในการนับคะแนนเสียงครั้งใด ถ้าสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ ก็ให้มีการนับใหม่ เว้นแต่คะแนนเสียงมีความต่างกันเกินกว่าสิบคะแนน จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่มิได้

การนับคะแนนเสียงใหม่ดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ให้เปลี่ยนวิธีลงคะแนนเป็นวิธีดังกล่าวตามข้อ ๖๓ หรือข้อ ๖๔ ซึ่งอยู่ในลำดับถัดไป แล้วแต่กรณี เว้นแต่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดวิธีลงคะแนนไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น

เมื่อได้มีการนับคะแนนเสียงโดยวิธีดังกล่าวในข้อ ๖๓ (๓) แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกมิได้

ข้อ ๗๑ ญัตติใดไม่มีผู้คัดค้านให้ประธานถามที่ประชุมสภาว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยกับญัตตินั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติ หรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุมสภาวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๗๒ ให้เลขาธิการจัดทำบันทึกการลงมติการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคน และเปิดเผยบันทึกการลงมติดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ เว้นแต่กรณีการออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

LIART

หมวด ๔
 กรรมการ

ข้อ ๗๓ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาขึ้นเพื่อกระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือตามที่สภามอบหมาย

คณะกรรมการสามัญประจำสภาแต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบสามคน และให้มีจำนวนยี่สิบหกคณะ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเกษตรกรรม การสหกรณ์ การพัฒนาการผลิตและการตลาด สินค้าเกษตร รวมทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการพัฒนาการเกษตร

(๒) คณะกรรมการการคมนาคม

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคมนาคมทั้งการจราจรทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน การขนส่งสินค้า และการพาณิชย์นาวี

(๓) คณะกรรมการการคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง การธนาคาร ตลาดการเงิน ตลาดทุน และสถาบันการเงินของประเทศ

(๔) คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของผู้บริโภค

(๕) คณะกรรมการการต่างประเทศ

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สถานการณ์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นอันอาจส่งผลกระทบต่อ การต่างประเทศ รวมทั้งภาพลักษณ์ของประเทศ

(๖) คณะกรรมการการตำรวจ

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการ ตำรวจ การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย การป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

(๗) คณะกรรมการการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งศึกษาปัญหาการใช้ การป้องกัน

การแก้ไข และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๘) คณะกรรมาธิการการท่องเที่ยวและกีฬา

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬาของชาติ รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาการท่องเที่ยวและการกีฬาของไทยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๙) คณะกรรมาธิการการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคม

(๑๐) คณะกรรมาธิการการปกครอง

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน การพัฒนาระบบราชการและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

(๑๑) คณะกรรมาธิการการพลังงาน

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหาร การส่งเสริมพัฒนา การจัดหา การใช้ การอนุรักษ์พลังงานและผลกระทบจากการจัดหา และการใช้พลังงาน

(๑๒) คณะกรรมาธิการการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมศักยภาพของชุมชนด้านการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ การสงเคราะห์ดูแลผู้ยากไร้ การสร้างหลักประกันและความมั่นคงในคุณภาพชีวิตของคนไทยโดยรวม การส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับองค์กรภาคประชาชนในด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งการป้องกันอุบัติเหตุ

(๑๓) คณะกรรมาธิการการพาณิชย์

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการค้า การส่งออก ดุลการค้า ลิขสิทธิ์ ตราสาร ทะเบียน รวมทั้งทรัพย์สินทางปัญญา

(๑๔) คณะกรรมาธิการการมีส่วนร่วมของประชาชน

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบาย การตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง รวมทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐทุกระดับ

(๑๕) คณะกรรมาธิการการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการตามนโยบายด้านการบริหารงานยุติธรรมและกระบวนการยุติธรรม การส่งเสริม

LIRT

ความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งติดตามตรวจสอบการกระทำ หรือละเลยการกระทำ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี

(๑๖) คณะกรรมาธิการการแรงงาน

มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแรงงานในประเทศ และแรงงานไทยในต่างประเทศ รวมทั้งการให้สวัสดิการ และการประกันสังคม

(๑๗) คณะกรรมาธิการการวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

(๑๘) คณะกรรมาธิการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม

มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุปถัมภ์และคุ้มครองศาสนา การอนุรักษ์ศิลปะ การรักษาประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน และเอกลักษณ์ไทย

(๑๙) คณะกรรมาธิการการศึกษา

มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาของชาติ

(๒๐) คณะกรรมาธิการการสาธารณสุข

มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการสาธารณสุข การรักษาพยาบาล การส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนและชุมชน

(๒๑) คณะกรรมาธิการการอุตสาหกรรม

มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรม รวมทั้งศึกษาผลกระทบอันเกิดจากอุตสาหกรรม

(๒๒) คณะกรรมาธิการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ

มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางการร่วมมือเพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(๒๓) คณะกรรมาธิการกิจการองค์กรอิสระ

มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินการบริหารจัดการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอื่น

(๒๔) คณะกรรมาธิการความมั่นคง

มีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการทหาร การรักษาความมั่นคงภายใน และการป้องกันและรักษาความมั่นคงของประเทศ

(๒๕) คณะกรรมการติดตามการบริหารงบประมาณ

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ ติดตามและประเมินผล การรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

(๒๖) คณะกรรมการติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุม

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตามมติของสภา การตรวจรายงานการประชุมของสภา และการเปิดเผยรายงานการประชุมลับของสภา

หากมีความจำเป็นสภาจะตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาเพิ่มขึ้นหรือลดจำนวน คณะกรรมการลงเมื่อใดก็ได้

สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาได้ไม่เกินหนึ่งคณะ เว้นแต่สมาชิกที่เป็นกรรมการติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมอาจดำรงตำแหน่ง กรรมการสามัญประจำสภาคณะอื่นเพิ่มขึ้นได้อีกหนึ่งคณะ

ข้อ ๗๔ การดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อ ๗๓ ให้ที่ประชุมสภาตั้ง คณะทำงานขึ้นคณะหนึ่ง และให้สมาชิกแต่ละคนแสดงความจำนงโดยยื่นต่อคณะทำงานตามแบบที่ คณะทำงานกำหนดเพื่อที่จะดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการสามัญประจำสภาได้ไม่เกินสามคณะโดย เรียงตามลำดับความต้องการ ในกรณีที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดมีสมาชิกยื่นแสดงความ จำนงจะดำรงตำแหน่งไว้เกินจำนวนกรรมการในคณะนั้น ให้ใช้วิธีจับสลาก

การเลือกตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาให้ที่ประชุมสภาพิจารณาเลือกจากรายชื่อ สมาชิกที่ได้รับการพิจารณาจากคณะทำงานตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๗๕ ในกรณีที่มิมีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในระหว่างคณะกรรมการสามัญประจำสภา คณะต่าง ๆ ตามข้อ ๗๓ ที่อาจมีความไม่ชัดเจนหรืออาจมีความซ้ำซ้อนกันอยู่ และทำให้เป็นปัญหา อุปสรรคต่อการดำเนินกิจการตามภารกิจ ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาในแต่ละคณะ ดังกล่าว นัดประชุมร่วมกันเพื่อพิจารณาหาข้อยุติ และหากไม่อาจหาข้อยุติร่วมกันได้ ให้เสนอเรื่อง ต่อสภาเพื่อให้สภาพิจารณาตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาเฉพาะกรณีนั้นต่อไป

ข้อ ๗๖ ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวน ไม่เกินสามสิบห้าคน ประกอบด้วยประธานสภาหรือรองประธานสภาที่ได้รับมอบหมายคนหนึ่ง เป็นประธานคณะกรรมการ ประธานของคณะกรรมการสามัญประจำสภาตามข้อ ๗๓ วรรคสอง ทุกคณะ ประธานคณะกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมือง ประธานคณะกรรมการวิสามัญศึกษา และติดตามกระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เป็นกรรมการ จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมสภาเลือกตั้ง ตามข้อ ๘๐

คณะกรรมการวิสามัญตามวรรคหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติหรือเรื่องอื่นใดตามที่สภามอบหมายหรือตามที่ประธานสภามอบหมาย

(๒) กระทำการหรือพิจารณาเรื่องใด ๆ ที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอื่นของสภา

(๓) ประสานงานระหว่างสภากับคณะรัฐมนตรี องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในกิจการของสภา

(๔) ประสานงานกับคณะกรรมการวิสามัญประจำสภาทุกคณะและสมาชิกเกี่ยวกับการพิจารณารายชื่อสมาชิกหรือบุคคลใด ๆ ที่จะเสนอให้ที่ประชุมสภาเลือกตั้งเป็นกรรมาธิการวิสามัญหรือกรรมาธิการวิสามัญตามข้อ ๘๐ หรือข้อ ๘๖ แล้วแต่กรณี เพื่อให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เหมาะสม และเป็นธรรม

(๕) ดำเนินงานทางด้านวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร การสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนกิจการของสภา

(๖) พัฒนาระบบงานสภา และการดำเนินกิจการในด้านต่าง ๆ ของสภา

(๗) รับคำร้องเรียนหรือเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎรเพื่อมอบต่อคณะกรรมการคณะต่าง ๆ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณา

(๘) พิจารณาเรื่องที่ประธานสภาส่งให้ตามข้อ ๑๖๒

(๙) กำหนดรายละเอียดของงบประมาณและการแปรญัตติงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนของสภาและสำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

(๑๐) จัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกสภา

(๑๑) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานของสภา

ข้อ ๗๗ ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมืองขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินยี่สิบห้าคน ในจำนวนนี้ให้ประกอบด้วยบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการทั้งหมด มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการติดตามความคืบหน้าในการจัดทำรัฐธรรมนูญ เพื่อรายงานความเห็นต่อสภาตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ การพัฒนาการเมือง และการดำเนินการอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

LIRT

ข้อ ๗๘ ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญศึกษาและติดตามกระบวนการและมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบชั้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินยี่สิบห้าคน ในจำนวนนี้ให้ประกอบด้วยบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการและ มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ข้อ ๗๙ ประธานคณะกรรมการวิสามัญตามข้อ ๗๖ ข้อ ๗๗ และข้อ ๗๘ จะเป็นประธาน คณะกรรมการวิสามัญประจำสภาในเวลาเดียวกันมิได้

ข้อ ๘๐ ภายใต้บังคับข้อ ๗๖ ข้อ ๗๗ และข้อ ๗๘ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ที่ประชุมสภาเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ

สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้ครั้งละหนึ่งชื่อ การเสนอต้องมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน ในการเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้คณะรัฐมนตรี เสนอรายชื่อได้ไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนกรรมการทั้งหมด แต่ในการเลือกตั้งคณะกรรมการ วิสามัญเพื่อกระทำการในเรื่องอื่น ๆ ให้ประกอบด้วยบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกมีจำนวนไม่น้อยกว่า หนึ่งในสามแต่ไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด

การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการ ให้สมาชิกออกเสียงลงคะแนนโดยเลือก บุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อเท่ากับจำนวนกรรมการที่จะเลือกตั้งตามวิธีที่ประธานกำหนด

ให้ประธานสภาและเลขาธิการเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจนับคะแนน และให้ประธานสภา แจ้งผลการตรวจนับคะแนนและประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการในการประชุมครั้งนั้น หรือครั้งต่อไป

ให้ถือว่าผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการตามวรรคห้าดำรงตำแหน่งกรรมการนับแต่ วันที่สภาลงมติเลือกตั้ง

ข้อ ๘๑ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม และให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุม สภามาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘๒ ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ โฆษก และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นจากกรรมการในคณะนั้น ๆ แต่มิให้ตั้งประธานคณะกรรมการ สามัญประจำสภาจากผู้มีผลประโยชน์ได้เสียหรือทับซ้อนกับกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการคณะนั้น

ให้กรรมการผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมของคณะกรรมการเป็นประธานชั่วคราวของ ที่ประชุมเพื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ให้มีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งประจำคณะกรรมการแต่ละคณะ โดยให้คณะกรรมการ

LIRT

แต่งตั้งจากรายชื่อข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ตามรายชื่อที่เลขาธิการจัดทำเสนอ คณะกรรมาธิการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมาธิการมีจำนวนไม่เกินสิบคน ซึ่งเลือกจากรายชื่อที่กรรมาธิการเสนอ เพื่อพิจารณาปัญหาอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมาธิการ ตามแต่จะมอบหมายได้และให้นำข้อบังคับว่าด้วยกรรมาธิการมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ประธานและรองประธานคณะอนุกรรมาธิการตามวรรคสี่ต้องตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมาธิการในขณะนั้น

ข้อ ๘๓ การออกคำสั่งเรียกเอกสารจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมาธิการ

การนัดประชุมคณะกรรมาธิการนอกจากครั้งแรก ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเลขานุการคณะกรรมาธิการหรือผู้ทำหน้าที่แทนเลขานุการคณะกรรมาธิการ

ข้อ ๘๔ สมาชิกและผู้ซึ่งได้รับอนุญาตจากคณะกรรมาธิการ มีสิทธิเข้าฟังการประชุมคณะกรรมาธิการ

ในกรณีประชุมลับผู้ที่เข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุม และได้รับอนุญาตจากคณะกรรมาธิการ

ข้อ ๘๕ ภายใต้บังคับข้อ ๘๔ ผู้เสนอญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมาธิการได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้ การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นกระทำแทนได้ โดยยื่นต่อประธานคณะกรรมาธิการ

ข้อ ๘๖ ให้เลขาธิการประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมาธิการไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติให้มาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๘๗ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมาธิการตามนัด จนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสิบนาทีนับแต่เวลาที่คณะกรรมาธิการได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมาธิการจะพิจารณาเห็นสมควรผ่อนผันให้เป็นกรณีพิเศษก่อนเสร็จการพิจารณาเรื่องนั้น

ข้อ ๘๘ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมาธิการในข้อใด จะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๘๙ กรรมาธิการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมาธิการในข้อใด จะสงวนความเห็นของตนในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้

ข้อ ๙๐ เมื่อคณะกรรมการได้กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ หรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้ว ให้รายงานต่อสภา

ในที่ประชุมสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวาระหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการจะมอบหมายให้บุคคลใด ๆ แถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้

ข้อ ๙๑ ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่ามีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้สภาพิจารณา

ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรีหรือองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๙๒ ถ้ามีมติของสภาให้คณะกรรมการใดกระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการจะกระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องนั้นไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่แทนต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวาระหนึ่ง ให้ประธานสภาเสนอต่อที่ประชุมสภา และที่ประชุมสภาอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้ หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมสภาจะเห็นสมควร

ข้อ ๙๓ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) อายุของสภาสิ้นสุดลง
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิมตามข้อ ๙๒
- (๕) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

ข้อ ๙๔ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการสามัญประจำสภาคณะใดว่างลง ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างสำหรับคณะกรรมการวิสามัญหากตำแหน่งกรรมการในคณะใดว่างลง ประธานคณะกรรมการวิสามัญจะแจ้งต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือไม่ก็ได้

LIART

หมวด ๕

การสรรหา การตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อ ๔๕ เมื่อมีกรณีที่สภาจะต้องสรรหา พิจารณาเลือก แต่งตั้ง ให้คำแนะนำ หรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของกฎหมาย ให้สภาแต่งตั้ง คณะกรรมการสามัญขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินสิบเอ็ดคน เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติ และความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งนั้น รวมทั้งรวบรวมข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานอันจำเป็นสำหรับตำแหน่งนั้นเป็นกรณี ๆ ไป

การตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลตามวรรคหนึ่ง ต้องกระทำให้เสร็จ ครบทุกรายภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่แต่งตั้งคณะกรรมการ เมื่อพ้นกำหนดเวลาแล้ว หากคณะกรรมการยังดำเนินการตรวจสอบรายใดไม่แล้วเสร็จ ให้ถือว่าคณะกรรมการไม่มี ความเห็นสำหรับรายนั้น

ข้อ ๔๖ การตั้งกรรมการสามัญตามข้อ ๔๕ ให้ตั้งจากสมาชิกที่คณะกรรมการวิสามัญ กิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเสนอชื่อ มีจำนวนสามคน จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมสภาเลือกจากรายชื่อสมาชิกที่คณะกรรมการสามัญประจำสภาเสนอจากกรรมการคณะนั้น ๆ คณะละหนึ่งคน

ข้อ ๔๗ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ จำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ข้อ ๔๘ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอ ชื่อให้ดำรงตำแหน่งใดตามบทบัญญัติของกฎหมาย คณะกรรมการอาจเรียกเอกสารหรือ พยานหลักฐานอันจำเป็นจากบุคคลใด หรือเรียกบุคคลใดมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความเห็นได้ ตามที่เห็นสมควร

ให้คณะกรรมการมีหนังสือเชิญบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติ ของกฎหมาย มาให้ข้อเท็จจริง หรือชี้แจงเกี่ยวกับประวัติและความประพฤติที่ประสงค์จะทราบ หาก ปรากฏว่ามีข้อมูลหรือข้อเท็จจริงอันจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรง ตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมาย และข้อมูลหรือข้อเท็จจริงนั้นยังไม่เป็นที่ยุติ ให้บุคคลผู้ได้รับ การเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งตามบทบัญญัติของกฎหมายมีสิทธิชี้แจงและแถลงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ เรื่องดังกล่าวเพื่อความเป็นธรรม

ข้อ ๔๙ การประชุมคณะกรรมการให้กระทำเป็นการลับ โดยผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมได้ ต้องเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับอนุญาตจากประธานคณะกรรมการ

LIART

ข้อ ๑๐๐ เมื่อคณะกรรมการธิการดำเนินการตามหน้าที่เสร็จแล้ว ให้เสนอรายงานต่อ
ประธานสภา

รายงานของคณะกรรมการธิการดังกล่าวให้จัดทำเป็นรายงานลับ และให้ระบุข้อมูลหรือ
ข้อเท็จจริง พยานหลักฐานอันจำเป็น พร้อมรายละเอียดเป็นรายบุคคล

ข้อ ๑๐๑ เมื่อประธานสภาได้รับรายงานของคณะกรรมการธิการตามข้อ ๑๐๐ แล้ว
ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน และให้เลขาธิการจัดส่งเฉพาะระเบียบ
วาระการประชุมสภาและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้สมาชิกโดยไม่ต้องจัดส่งรายงานลับของคณะกรรมการ
ดังกล่าวไปด้วย

ข้อ ๑๐๒ ในการประชุมสภา ให้คณะกรรมการธิการนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่
ประชุมสภา โดยให้เลขาธิการแจกจ่ายสำเนารายงานลับของคณะกรรมการให้แก่สมาชิกเพื่อ
ประกอบการพิจารณาในที่ประชุมสภา สำเนารายงานลับดังกล่าว สมาชิกจะนำออกนอกห้องประชุมมิได้

ก่อนนำเสนอรายงานของคณะกรรมการต่อที่ประชุมสภาตามวรรคหนึ่ง ให้
คณะกรรมการร้องขอต่อที่ประชุมสภาเพื่อให้มีการดำเนินการประชุมลับ

ในกรณีที่มีได้มีการประชุมลับ ให้ประธานสภาสั่งการถ่ายทอดการประชุม
ทางวิทยุกระจายเสียงและหรือวิทยุโทรทัศน์ ถ้ามี และให้เลขาธิการส่งรายงานลับตามวรรคหนึ่งให้
คณะกรรมการติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมเพื่อพิจารณาก่อนว่าจะสมควร
เปิดเผยหรือไม่ และถ้าคณะกรรมการติดตามมติของสภาและตรวจรายงานการประชุมเห็นว่า
ไม่สมควรเปิดเผย ให้เลขาธิการแยกรายงานลับดังกล่าวออกจากรายงานการประชุมสภาและเก็บรักษาไว้
โดยจะเปิดเผยมิได้

ข้อ ๑๐๓ เมื่อที่ประชุมสภาได้พิจารณาเสร็จแล้ว ให้สมาชิกส่งคืนสำเนารายงานลับของ
คณะกรรมการต่อเลขาธิการในที่ประชุมสภา เพื่อนำไปทำลายตามระเบียบว่าด้วยการรักษา
ความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ต่อไป โดยให้ประธานคณะกรรมการหรือผู้ที่ประธาน
คณะกรรมการมอบหมาย เป็นผู้กำกับในการทำลายนั้น

ข้อ ๑๐๔ ให้นำความในหมวด ๔ ว่าด้วยกรรมการมาใช้บังคับกับการดำเนินการของ
คณะกรรมการโดยอนุโลม เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้แล้วในหมวดนี้

หมวด ๖

การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ข้อ ๑๐๕ ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภาต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

(๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ

(๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้กำหนดโดยชัดแจ้ง

ในกรณีที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายเดิม ให้ระบุมาตราที่ต้องการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกไว้ในหลักการหรือจะระบุไว้ในเหตุผลด้วยก็ได้

ข้อ ๑๐๖ ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเสนอต่อสภา ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบและหากเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติไม่ชอบด้วยข้อ ๑๐๕ ให้ประธานสภาแจ้งสมาชิกรับทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันได้รับ

ข้อ ๑๐๗ ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติซึ่งสมาชิกเป็นผู้เสนอนั้นเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามความหมายที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ วรรคสี่ของรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานสภาให้ถือเป็นเด็ดขาด

ข้อ ๑๐๘ ภายใต้นับตั้งข้อ ๑๒๕ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

ข้อ ๑๐๙ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้พิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้

ข้อ ๑๑๐ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติไว้พิจารณา ให้สภาพิจารณาในลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

ข้อ ๑๑๑ การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง หรือกรรมการที่สภาเพิ่มเติมสภา

ตามปกติ ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้ง การพิจารณาโดยกรรมการที่สภาเพิ่มเติมสภาจะกระทำต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

และที่ประชุมสภาอนุมัติ

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมาธิการเต็มสภานั้น สภาจะตั้งคณะกรรมการ
เพื่อพิจารณาปัญหาใดโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินั้นก็ได้

ข้อ ๑๑๒ ในกรณีพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการที่สภาตั้งนั้น
สภาจะมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำสภาหรือคณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

ข้อ ๑๑๓ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติชั้นคณะกรรมการที่สภาตั้ง สมาชิกผู้ใด
เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติก็ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธาน
คณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
ไว้พิจารณา เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การแปรญัตติ โดยปกติต้องแปรเป็นรายมาตรา และให้เป็นไปตามแบบที่เลขาธิการกำหนด
การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่ หรือตัดทอน หรือแก้ไขมาตราเดิม ต้องไม่ขัดกับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

ข้อ ๑๑๔ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอ
ร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา
รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่า ได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ
มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของ
ผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมาธิการ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีหรือองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ
ที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการ
เพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๙๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑๕ ร่างพระราชบัญญัติที่สมาชิกเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็น
ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง ถ้าสภาได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติม
ในมาตราใดและประธานสภาเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติ
เกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาสั่งระงับการลงมติในวาระที่สามไว้ก่อน และให้ส่งร่างพระราชบัญญัติ
ดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีพิจารณาและให้ความเห็นเพื่อประกอบการวินิจฉัยของประธานสภา
และต้องส่งคืนกลับมาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มกราคมดังกล่าว และให้นำความในข้อ ๑๐๗
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑๖ เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติและรายงานของคณะกรรมการ
ตามข้อ ๑๑๔ แล้ว ให้เสนอสภาเพื่อพิจารณาต่อไปโดยให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม
เป็นเรื่องด่วน

LIRT

ข้อ ๑๑๗ ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมาธิการ และประธานมีฐานะเป็นประธานคณะกรรมาธิการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา เป็นทั้งการพิจารณาชั้นคณะกรรมาธิการ และการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรารวมกันไป

ข้อ ๑๑๘ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือที่ผู้แปรญัตติสงวนคำแปรญัตติ หรือที่กรรมาธิการสงวนความเห็นไว้ ทั้งนี้ เว้นแต่ที่ประชุมสภาจะได้ลงมติเป็นอย่างอื่น

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิม ให้พิจารณาเรียงตามลำดับมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายเดิมด้วย และให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑๙ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๑๘ จนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณารั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อความใดมิได้ นอกจากเพื่อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

ข้อ ๑๒๐ เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาต่อไปในวาระที่สาม

ข้อ ๑๒๑ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สาม ให้ที่ประชุมสภาลงมติว่าสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมายหรือไม่

การพิจารณาในวาระนี้ไม่มีการอภิปราย

ข้อ ๑๒๒ ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ หรือลงมติในวาระที่สามไม่สมควรประกาศร่างพระราชบัญญัติใช้เป็นกฎหมาย ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ข้อ ๑๒๓ ร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภาลงมติในวาระที่สาม สมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย ให้เลขาธิการส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

ข้อ ๑๒๔ ในกรณีที่ปรากฏว่าร่างพระราชบัญญัติที่สภาให้ความเห็นชอบแล้วและให้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายตามข้อ ๑๒๓ มีข้อความผิดพลาดในสาระสำคัญ ขัดแย้งกันเองจนมิอาจปฏิบัติให้ถูกต้องได้ หรือขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และสมควรได้รับการพิจารณาทบทวนอีกครั้ง ก่อนทรงลงพระปรมาภิไธย ประธานสภาอาจขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่า

สิบคน ให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นกลับมาทบทวนได้อีกครั้งหนึ่ง หากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ในวันประชุมก็ให้ดำเนินการได้ การขอปรึกษาหรือผู้ติดตามวาระหนึ่งต้องระบุประเด็นที่จะขอกลับมาทบทวนและให้เหตุผลที่ชัดเจน

การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น และให้กระทำในที่ประชุมสภาโดยคณะกรรมการนิติการเต็มสภา เสร็จแล้วจึงให้ดำเนินการตามข้อ ๑๑๗ ถึงข้อ ๑๒๓ ต่อไป

ข้อ ๑๒๕ ในกรณีที่เป็นกรณิที่เป็นการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญในวาระที่สอง หากมิใช่เป็นการพิจารณาโดยคณะกรรมการเต็มสภา ให้สภาแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญคณะหนึ่งขึ้นพิจารณา ประกอบด้วยกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมืองอย่างน้อยสามคนและผู้ที่เป็นกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด

ให้สภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างจากคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ

หมวด ๗

การดำเนินการเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๒๖ ให้นำข้อบังคับนี้มาใช้บังคับแก่การประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำเสร็จแล้วและส่งให้สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ ก็ให้ดำเนินการตามมาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑๒๗ ในการพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญและเอกสารที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญจัดทำเสร็จแล้วและส่งให้สภาตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาส่งร่างรัฐธรรมนูญนั้นไปยังคณะกรรมการวิสามัญการปฏิรูปการเมืองเป็นการด่วน และให้คณะกรรมการพิจารณาและรายงานความเห็นต่อประธานสภาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าว

เมื่อประธานสภาได้รับรายงานความเห็นของคณะกรรมการตามวาระหนึ่งแล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วนเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณาและเสนอความเห็นไปยังคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ประธานสภาได้รับร่างรัฐธรรมนูญและเอกสารตามมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ

LIRT

หมวด ๘
การตั้งกระทู้ถาม
ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

ข้อ ๑๒๘ กระทู้ถามมี ๒ ประเภท คือ

- (๑) กระทู้ถามสด
- (๒) กระทู้ถามทั่วไป

ข้อ ๑๒๙ กระทู้ถามแต่ละกระทู้นั้น ให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว

ข้อ ๑๓๐ กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นเชิงประชด เสียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย
- (๒) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
- (๓) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้ว หรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
- (๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน
- (๕) เป็นการให้ออกความเห็น
- (๖) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
- (๗) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ
- (๘) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด ๆ เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ

ข้อ ๑๓๑ กระทู้ถามตามข้อ ๑๓๐ (๓) และ (๔) นั้น จะตั้งถามขึ้นใหม่ได้ในเมื่อมีสาระสำคัญต่างกัน หรือพฤติการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน

ข้อ ๑๓๒ การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดได้ไม่เกินห้ากระทู้ และกระทู้ถามทั่วไปไม่เกินห้ากระทู้ แต่ถ้าหากมีกระทู้ถามทั่วไปรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมจำนวนมาก ประธานสภาจะบรรจุกระทู้ถามทั่วไปเกินกว่านี้ก็ได้

การจัดลำดับกระทู้ถามในที่ประชุมสภา ให้จัดตามลำดับ คือ กระทู้ถามสดและกระทู้ถามทั่วไป

ข้อ ๑๓๓ การตอบกระทู้ถาม ให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการบริหารราชการแผ่นดินเรื่องนั้นเป็นผู้ตอบ เว้นแต่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีนั้นไม่อยู่หรือติดราชการสำคัญ จะมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นเป็นผู้ตอบกระทู้ถามนั้นได้ โดยแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประธานสภาก่อนถึงระเบียบวาระการพิจารณากระทู้ถาม

ในการตอบกระทู้ถาม รัฐมนตรีจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามก็ได้แต่ต้องชี้แจงเหตุผลในที่ประชุมสภา หรือแจ้งล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด

ข้อ ๑๓๔ การตั้งกระทู้ถามต้องชัดเจน ไม่ฟุ่มเฟือย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย

การตอบกระทู้ถามของรัฐมนตรี ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๓๕ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามเมื่อใดก็ได้ และเมื่อถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุมให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นตกไป

ข้อ ๑๓๖ กระทู้ถามใดที่สมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลงให้ถือว่ากระทู้ถามนั้นตกไป

ข้อ ๑๓๗ กระทู้ถามใดที่รัฐมนตรียังไม่ได้ออกให้เป็นอันตกไปเมื่อคณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง

ส่วนที่ ๒

กระทู้ถามสด

ข้อ ๑๓๘ การตั้งกระทู้ถามสด สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิตั้งกระทู้ถามได้ครั้งละหนึ่งกระทู้ โดยให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทู้ถามก่อนเริ่มประชุมตามเวลาที่ประธานสภากำหนด โดยระบุชื่อเรื่องที่ถาม พร้อมระบุวัตถุประสงค์ว่าจะถามนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใด และต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
- (๒) เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
- (๓) เป็นเรื่องเร่งด่วน

ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดเป็นกระทู้ถามสดหรือไม่

ข้อ ๑๓๙ ในสัปดาห์ใดมีกระทู้ถามสดที่ประธานสภาวินิจฉัยแล้วเกินจำนวนห้ากระทู้ ให้ประธานสภาจับสลากให้เหลือเพียงห้ากระทู้ ในจำนวนห้ากระทู้ห้าหากปรากฏว่ามีกระทู้ถามที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ให้กระทู้ถามที่ถูกจับสลากขึ้นมาในลำดับหลังตกไป

LIART

ข้อ ๑๔๐ กระตุ่ถามสดที่ประธานสภาวินิจฉัยตามข้อ ๑๓๘ หรือได้ดำเนินการตามข้อ ๑๓๙ แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระกระตุ่ถามสดและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบทราบ

ข้อ ๑๔๑ กระตุ่ถามสดแต่ละกระตุ่ให้ถามด้วยวาจาได้เรื่องละไม่เกินสามครั้ง

ข้อ ๑๔๒ ในระหว่างการถามกระตุ่ถามสด หากประธานวินิจฉัยว่าคำถามข้อใดเข้าลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๓๐ ให้ประธานมีอำนาจสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถาม

ส่วนที่ ๓ กระตุ่ถามทั่วไป

ข้อ ๑๔๓ การตั้งกระตุ่ถามทั่วไปให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย

ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระตุ่ถามทั่วไป ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระตุ่ถามรับรองว่าถูกต้องแม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระตุ่ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก

ข้อ ๑๔๔ ให้ประธานสภาวินิจฉัยว่ากระตุ่ถามใดมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๓๐ หรือมีลักษณะตามข้อ ๑๓๑ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้ตั้งกระตุ่ถามทราบภายในเจ็ดวัน กระตุ่ถามที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าเป็นกระตุ่ถาม ให้จัดส่งไปยังรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบ

ข้อ ๑๔๕ ให้บรรจุกระตุ่ถามเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปยังรัฐมนตรีตามข้อ ๑๔๔ วรรคสอง

ข้อ ๑๔๖ การประชุมครั้งหนึ่งๆ ไม่ให้ผู้ตั้งกระตุ่ถามทั่วไปคนเดียวกันถามเกินกว่าหนึ่งกระตุ่ เว้นแต่ไม่มีกระตุ่ถามของสมาชิกอื่นเหลืออยู่

ข้อ ๑๔๗ กระตุ่ถามที่รัฐมนตรีได้ตอบในที่ประชุมสภาแล้ว ผู้ตั้งกระตุ่ถามมีสิทธิซักถามได้อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไปเพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นและประธานอนุญาต

หมวด ๙

การเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๑๔๘ การขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ให้สมาชิกไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยคนทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาโดยระบุให้ชัดเจนว่าจะให้คณะรัฐมนตรีแถลงข้อเท็จจริงในเรื่องใด

ให้ประธานสภาแจ้งการขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ไปยังนายกรัฐมนตรีและให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๔๙ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้แถลงข้อเท็จจริงในเรื่องที่ขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีแล้ว สมาชิกมีสิทธิที่จะอภิปรายซักถามได้

ข้อ ๑๕๐ รัฐมนตรีเท่านั้นที่มีสิทธิจะอภิปรายตอบข้อซักถาม

รัฐมนตรีจะตอบสมาชิกที่ซักถามและอภิปรายในเรื่องที่ขอเปิดอภิปรายเพื่อซักถามข้อเท็จจริงจากคณะรัฐมนตรีทีละคนเป็นลำดับไป หรือจะรวบรวมตอบครั้งละหลายคนก็ได้

ข้อ ๑๕๑ ในการอภิปรายนั้นนอกจากที่กำหนดไว้ในหมวดนี้แล้ว ให้นำความในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๐

การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก

ข้อ ๑๕๒ เมื่อนายกรัฐมนตรีขอให้มีการเปิดการอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาตามมาตรา ๑๒ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภาเป็นเรื่องด่วน

ข้อ ๑๕๓ ในการเปิดอภิปรายให้นำความในหมวด ๓ ส่วนที่ ๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๑

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

ข้อ ๑๕๔ สถานที่ประชุมสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้าม ผู้เข้าไปต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่มีใช้สมาชิกสภาหรือเจ้าหน้าที่สภา เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมสภา

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนและห้ามสูบบุหรี่ในที่ประชุมสภา การแต่งกายของสมาชิกนั้น ให้แต่งเครื่องแบบสมาชิกสภา หรือสากลนิยม หรือชุดพระราชทาน หรือตามที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๑๕๕ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ออนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้ออกไปจากที่ประชุมสภา หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุมสภาครั้งนั้นโดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาก็ได้

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุมสภา หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้นำตัวออกจากสถานที่ประชุมสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณที่ประชุมสภา คำสั่งของประธานตามข้อนี้ผู้ใดจะได้แย้งมิได้

ข้อ ๑๕๖ การรักษาระเบียบและความเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุมสภาหรือบริเวณสภาหรือเข้าฟังการประชุมของสภาตลอดจนมารยาทของบุคคลเหล่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุมปรึกษาของสภาให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนดไว้

หมวด ๑๒

บทสุดท้าย

ข้อ ๑๕๗ ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อใดข้อหนึ่งทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกในที่ประชุมสภา ก็ให้งดใช้ข้อบังคับนั้นได้

LIART

ข้อ ๑๕๘ ถ้ามีปัญหาที่จะต้องตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภา เป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การขอให้ที่ประชุมสภาวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสิบคน

ข้อ ๑๕๙ ในกรณีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามมาตรา ๓๘ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าสามสิบคน และเมื่อที่ประชุมสภาได้ลงมติวินิจฉัยโดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดที่มีอยู่ในวันประชุมเป็นประการใดแล้ว ก็ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

ข้อ ๑๖๐ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ญัตติแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับให้ทำเป็นร่างข้อบังคับโดยแบ่งเป็นข้อ และต้องมีบันทึกหลักการและเหตุผลประกอบด้วย

การพิจารณาญัตติในข้อนี้ ให้นำความในหมวด ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๖๑ ในกรณีที่ประธานสภาได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๓ วรรคสามของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานแจ้งต่อที่ประชุมสภาในโอกาสแรกที่มีการประชุมสภา

ข้อ ๑๖๒ ในกรณีที่บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายตามมาตรา ๑๓ วรรคสองของรัฐธรรมนูญ ประสงค์จะให้มีการโฆษณาคำชี้แจง ให้บุคคลนั้นยื่นคำร้องขอต่อประธานสภาตามแบบที่กำหนด

คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องมีข้อความเป็นข้อเท็จจริงโดยไม่มีลักษณะเป็นความผิดอาญา หรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น

เมื่อประธานสภาได้รับคำร้องขอดังกล่าว ให้ส่งคำร้องขอนั้นไปยังคณะกรรมการการวิสามัญกิจการสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นการด่วนเพื่อที่คณะกรรมการการวิสามัญจะได้พิจารณาคำร้องขอดังกล่าวต่อไปและให้คณะกรรมการพิจารณาและรายงานความเห็นต่อประธานสภาให้แล้วเสร็จภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้องขอ เพื่อประธานสภาจะได้ดำเนินการต่อไป

ให้เลขาธิการดำเนินการโฆษณาคำชี้แจงดังกล่าวด้วยวิธีปิดประกาศไว้ ณ สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีกำหนดระยะเวลาเจ็ดวันนับแต่วันที่ประธานสภาเห็นควรจัดให้มีการโฆษณาคำชี้แจง และให้ส่งสมาชิกเพื่อทราบด้วย

LIART

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๖๓ ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จแล้วก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๖๔ ให้นำประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาใช้บังคับกับสมาชิกและกรรมการโดยอนุโลมจนกว่าจะได้มีการตราและประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมการแล้ว

เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญร่างข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติและกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศใช้ข้อบังคับนี้

ข้อ ๑๖๕ ให้บรรดาระเบียบ ประกาศหรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับการประชุมสภาที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งข้อบังคับนี้ จนกว่าจะมีระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๑๖๖ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาตามกฎหมายว่าด้วยจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภาปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และให้เลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

.....
.....
.....

